

Krizový plán školy (doplněk školního řádu)

Název školy: ZŠ a MŠ Chodouny
Adresa: 411 71 Chodouny 119
Právní forma: příspěvková organizace
IČO: 75003546
Zřizovatel: OÚ Chodouny
Kontakty: 416849125, 736482642
E-mail: mkysilkova@seznam.cz
WWW str.zsmschodouny.cz

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je přesný návod postupu při řešení krizových situací ve škole.

Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28
2. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14423/99-22
3. Metodický pokyn ministra školství k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 28275/2000-22
4. Metodický pokyn k jednotnému uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10194/2002-14
5. Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních, č. j. 16227/96-22
6. Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j. 11696/2004-24

Opírá se o tyto zákony:

1. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociální a právní ochraně dětí
2. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
3. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
4. Zákon č. 140/1967 Sb., Trestní zákon
5. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Závazný pokyn policejního Prezidenta č. 8/2001 č. 4/200 o vstupu Policie ČR do škol
Prevence je naší školou zajišťována celoročně podle Minimálního preventivního programu, se kterým jsou seznámeni učitelé, žáci, rodiče a zákonní zástupci. Minimální preventivní program je každý rok vyhodnocován. V prevenci rizikového chování žáků se na naší škole preventivně zaměřujeme na předcházení rozvoje rizik, která by mohla směřovat k přestupkům či dokonce k trestným činům. Zjistí-li škola závažný přestupek nebo trestný čin, řeší jej podle následujících postupů:

Záškoláctví

Třídní učitel by měl být nejpozději do 3 dnů informován od rodičů a zákonných zástupců o důvodu nepřítomnosti žáka ve škole. Pokud tak neučiní, situaci lze klasifikovat jako záškoláctví. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád).

Krádeže

Jde o protiprávní jednání, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho rodičům, zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Vést žáky k všímavosti vůči svému okolí (v případě, že budou svědky takového jednání - krádeže), aby ohlásí-li tuto skutečnost třídnímu učiteli, výchovnému poradci, školnímu metodiku prevence, řediteli školy, popřípadě jinému pedagogickému pracovníku školy.

Rasismus

Vzhledem k závažnosti tohoto tématu třídní učitel neprodleně zajistí bezpečnost případné oběti. Dále oznámí skutečnost rodičům nebo zákonným oběti i agresora a postupuje dle preventivního plánu proti šikaně, popř. informuje policii ČR dle závažnosti situace a případného ohrožení bezpečí oběti. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád).

Vandalství

Dle školního řádu žák nesmí vědomě ničit majetek školy či někoho jiného. Při zjištění takové skutečnosti jsou neprodleně informováni rodiče a zákonní zástupci. Žák (rodiče a zákonní zástupci žáka) je povinen uhradit způsobenou škodu. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád).

Podvod

Zpravidla jde o podvody typu falšování podpisu rodičů nebo zákonných zástupců, klasifikace v žákovských knížkách, pracovních úkolů. Pokud jde o falšování podpisu na omluvence z důvodu nepřítomnosti žáka ve vyučování, je třeba tento přestupek klasifikovat jako záškoláctví (viz záškoláctví). Tento přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád).

Kyberšikana

Pokud je žák vystaven některé z forem soustavného obtěžování nebo napadání přes internet, mobilní telefon nebo přes sociální sítě (Facebook), třídní učitel okamžitě informuje ředitele školy, výchovného poradce, školního metodika prevence. Rodiče nebo zákonní zástupci jsou pozváni do školy a s jejich pomocí se snaží eliminovat možnost přístupu k žákovi (oběti) od agresora. Pokud je agresor neznámý, je v této situaci doporučeno řídit se **pravidly pro bezpečný pohyb na internetu** (také je lepší změnit telefonní číslo, adresu na Facebooku, internetu, mailu či zvolit jinou sociální síť). Po určitou dobu se snažit vyhýbat těmto kontaktům. Pokud je agresor známý, je třeba informovat také zákonného zástupce agresora a vysvětlit mu, že jde v podstatě o trestný čin, který by měl být takto posuzován, pokud nebude s okamžitou platností ukončen. Pokud došlo k tomuto činu v prostorách školy, bude přestupek hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád), v opačném případě je na zákonných zástupcích, zda případ nahlásí příslušným orgánům (policii ČR).

Prevence a řešení šikanování

V rámci prevence proti šikaně škola usiluje o vytváření bezpečného, spolupracujícího a respektujícího prostředí a za tím účelem:

- Podporuje solidaritu a toleranci
- Podporuje vědomí sounáležitosti
- Posiluje a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit tříd a školy
- Podporuje spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt
- Klade důraz na právní odpovědnost jedince a v tomto smyslu posiluje právní vědomí žáků
- Zajišťuje v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách, podle potřeby při pohybu žáků mimo školu-školních akcích, a to především v prostorách, kde by mohlo k šikanování docházet
- Zajišťuje, aby žáci i pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s negativními důsledky šikanování a nepodceňovali zejména počáteční projevy šikanování
- Zajistí doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a seznam zařízení zabývajících se primární prevencí v oblasti rizikového chování (nástěnka ŠMP, MPP, Program proti šikanování)
- Schránka důvěry (přízemí budovy školy, u vchodu)

Vymezení základních pojmů:

Šikanování:

- jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, popřípadě skupinu žáků.
- spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem či skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

Projevy šikany:

Přímá podoba:

- zahrnuje fyzické útoky, vydírání, poškozování věcí, krádeže jiné osobě, útoky verbální (slovní), nadávky, vyhrožování, ponižování. (může mít formu sexuálního obtěžování až zneužívání)

Nepřímá podoba:

- projevuje se nápadným přehlížením a ignorováním žáka skupinou třídní nebo jinou
Nebezpečnost působení spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševním a tělesném zdraví.

Varovné signály šikanování:

• **Příklady nepřímých znaků šikanování u žáka:**

- působí smutně, nešťastně, stísněně, stává se uzavřeným, mívá blízko k pláči

- o přestávkách je často osamocený, nemá kamarády, vyhledává blízkost učitelů.
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- jeho prospěch se náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- má na těle modřiny, odřeniny, škrábance (nedovede je uspokojivě vysvětlit)
- odmítá vysvětlit poškození a případné ztráty věcí (používá nepravděpodobné výmluvy)
- mívá zašpiněný nebo poškozený oděv.
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole

• Příklady přímých znaků šikanování:

• *Verbální znaky:*

- posměšné poznámky na adresu žáka, urážení jeho rodičů
- nadávky, hrubé žerty
- pohoršující přezdívka
- vysmívání se slabostem (handicapům)
- násilné a manipulativní příkazy, zákazy mluvení s kamarády ...

• *Neverbální znaky:*

- strkání, honění, kopání, údery-rány(nápadné, oběť neoplácí)
- nátlak-dávání peněžitých a jiných darů šikanujícímu (agresoři berou peníze, zbavují nebo ničí věci, přivlastňují si věci oběti, ničí nebo ukradnou učebnice a další školní pomůcky)

Motivy šikany:

Kdo a proč začíná šikanovat?

Ten, kdo chce být středem pozornosti, upoutat pozornost

Ten, kdo zabíjí nudu, zkouší co druhý vydrží

Ten, rochce vykonat „něco velkého“.

Ten, kdo chce předejít svému týrání.

Zakrývání šikany:

Kdo a proč zakrývá šikanování?

- **Oběť.** Od oběti lze těžko získat podrobnější a často objektivní informace. (pocit viny, úzkosti, strach)
- **Svědci.** Svědci i oběť mohou vypovídání považovat za žalování.
- **Agresoři.** Agresoři často vynalézavě lžou, používají falešné svědky, nutí oběti k lhaní nebo odvolání výpovědí.
- **Rodiče.** Někteří rodiče agresorů chrání své děti za každou cenu. Někteří rodiče se obávají spolupracovat při vyšetřování.

Odpovědnost, trestní postih – šikana z pohledu paragrafů:

Škola:

Dle Školského zákona č. 561/2004 v souladu ustanovením § 29 Sb. Je škola povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Každý pracovník školy je povinen řídit se

příslušnými pokyny a ustanoveními. Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádná opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení případně nepřekážení trestního činu dle § 167, 168 trestního zákona, nadřování § 166, schvalování trestního činu § 165. Skutkovou podstatou účastnictví na trestném činu dle § 10 může jednání pedagogického pracovníka naplňovat v případě, že o chování žáků věděl a nezabránil spáchání trestného činu (nechal šikanovaného samotného mezi šikanujícími žáky apod.)

Žák-agresor, pachatel:

K trestní odpovědnosti mladších patnácti let nedochází, neznamená to však, že nemohou být postiženi rodiče. Nezletilý pachatel může být postižen nařízením ústavní výchovy, může být nad ním stanoven dohled. (JUDr. PhDr. Oldřich Choděra, převzato z Kolář Michal, Bolest šikanování, Praha, Portál, 2001 s. 213-218.

Upraveno podle www.poradenscentrum.cz)

Z hlediska trestního zákona může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestních činů či provinění podle: § 235 – vydírání, § 213 - omezování osobní svobody, § 137-útisku, § 221-224 - ublížení na zdraví, § 234-loupeže, § 197 – násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci § 157- poškozování cizí věci

Postup při odhalení šikany:

V případě oznámení a odhalení šikany bude postupováno následovně:

1. Případ bude oznámen ředitelce školy a výchovné poradkyni (v jedné osobě Mgr. Ivě Niklesové), metodičce prevence Mgr. Jitce Bartošové
2. a) Bude proveden diskrétní rozhovor s oznamovatelem a s obětí či oběťmi.
b) Bude prošetřeno písemné oznámení - upozornění (i anonymní) ze schránky důvěry.
3. Budou nalezeni vhodní svědci
4. Budou vedeny individuální nebo konfrontační rozhovory(ne oběť X agresor)
5. Bude zajištěna ochrana oběti (obětem).
6. Bude veden a písemně zaznamenán rozhovor s agresorem(agresory), popřípadě konfrontace s nimi.
7. O šikanování budou informováni rodiče. Na jednání s vedením školy budou rodiče agresora informováni o vzniklé situaci a možnostech ohledně potrestání žáka, jako jsou: běžná výchovná opatření – napomenutí, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížená známka z chování.
8. Budeme pracovat s agresorem (uvědomování si svého chování a z toho vyplývajících následků).
9. V případě potřeby bude zabezpečena oběti, ale i agresorovi odborná pomoc (PPP, psychoterapeut, psycholog, psychiatr, středisko výchovné péče ...)
10. Z důvodu nápravy situace bude potřeba pracovat s celým třídním kolektivem.

Postup v případě pokročilé šikany:

Při náhlém projevu („výbuch“) brutálního skupinového násilí bude postupováno následovně:

1. Bude zajištěna bezprostřední ochrana oběti(obětí).
2. Bude na pomoc přivolán další pracovník (pracovníci) školy.
3. Bude zabráněno agresorům v domluvě na křivé výpovědi.
4. Bude věnována dostatečná péče oběti (podpora, uklidnění, ošetření, ...)
5. Čin bude nahlášen policii ČR a oddělení péče o dítě.
6. Vyšetřování bude vést policie ČR.

7. Škola bude informovat rodiče či zákonné zástupce obou stran (oběti i agresora)
8. Škola doporučí ve spolupráci s oddělením péče o dítě rodičům či zákonným zástupcům dítěte případná výchovná opatření:
 - umístění dítěte (agresora) do pobytného oddělení SVP
 - realizace dobrovolného diagnostického pobytu žáka v diagnostickém ústavu
 - podání návrhu OSPODu (Orgánu sociálně právní ochrany dítěte) k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření nebo ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
9. Škola doporučí odbornou pomoc oběti a jejím rodičům (PPP, psycholog, psychiatr, pediatr ...)

Informace pro žáky:

„Překonej strach a zajdi za učitelem, kterému důvěřuješ“

- třídní učitel
- ředitelka školy a výchovná poradkyně: Mgr. Iva Niklesová
- školní metodik prevence: Mgr. Jitka Bartošová
- svěř se rodičům, kamarádovi

v případě, že nenajdeš odvahu říct to někomu z výše jmenovaných, zavolej na pražskou **Linku bezpečí: 800 155 155.** (bezplatná linka)

Také se můžeš obrátit na:

Dětské krizové centrum, o.s. (nonstop) 420 241 484 149

V Zápolí 1250/21 **420 777 664 672**

141 00 Praha

E- mail: problem@дитеkrize.cz

Linka bezpečí 420 266 727 979

Ústavní 91/7 **420 266 727 976**

181 00 Praha -Bohnice

E- mail: lnko@linkabezpeci.cz

Informace pro rodiče:

Koho kontaktovat?

Obrátit se můžete především na školu, ředitelku školy a výchovnou poradkyni Mgr. Ivu Niklesovou, školního metodika prevence Mgr. Jitka Bartošovou, třídní učitele, dále pak na:

Pedagogicko-psychologickou poradnu

Černoleská 1997

256 01 Benešov 317 722 904

Psychologickou poradnu

Kříž Karel, PhDr.

Malé náměstí 1700

256 01 Benešov 317 724 135

Dětská psychiatrie

Ottlová Alena, MUDr.

Máchova 400
256 01 Benešov 317 756 410
Psychiatrie

Šafandová Radka, MUDr.
Masarykovo náměstí 1044
256 01 Benešov 317 726 350
Odbor sociální péče o dítě (OSPOD)

Jana Karešová, Bc.
Masarykovo náměstí
256 01 Benešov 317 754 238
Společnost proti šikaně

Dr. Michal Kolář, předseda
Pedagogicko-psychologická poradna
Zelený pruh 1294/50
147 08 Praha 4 737 436 420
E- mail: michalkolar@volny.cz 606 118 199

Co číst – doporučená literatura:

KOLÁŘ, M. Bolest šikanování (2. doplněné vydání), Praha: portál, 2005, 255s. (ISBN 80-7367-014-3).

KOLÁŘ, M. Skrytý svět šikanování (2. vydání), Praha: Portál, 2000, 127s. (ISBN 80-7178-123-1).